

ENTREVISTA A

Miquel Boix i Carreras

A 82 anys, Miquel Boix ha dedicat tota la vida a la investigació química i al món empresarial, primer, en el sector del cuir i paper i, després, del plàstic. Els seus descobriments, valorats mundialment, i la seva trajectòria pedagògica li han portat el reconeixement de la Generalitat, que el 2002 li va atorgar la Creu de Sant Jordi. Properament rebrà la Medalla de la Ciutat de Granollers. Assegura que va canviar els verds i blaus del seu Banyoles natal per un Granollers industrial que ha intentat millorar, primer, com a professor (1946) i director (1956-1960) de l'Escola Municipal de Treball i, després, com a regidor de Foment Econòmic i Medi Ambient (1992-1996), època en què va reconvertir la Fira de l'Ascensió i va intentar portar estudis universitaris a la ciutat.

Miquel Boix, a casa seva, on col·lecciona llibres antics.

Per quin motiu va arribar a Granollers l'any 1946? Com era la ciutat?

Tenia signat un contracte amb el senyor Durall per treballar a Corró d'Avall però el 1945 em vaig haver d'incorporar al servei militar a Barcelona. La pressió dels maquis sobre Barcelona i l'acabament de la Segona Guerra Mundial ens van retenir. Va ser quasi un miracle que el senyor Durall respectés el contracte. En aquell temps, es veia més ciutat Banyoles que Granollers, que als meus ulls estava endarrerida. Ens agradava molt, passant en tren, la verdor de Palou. Però vaig trobar una ciutat completament diferent a la verdor de Palou, una ciutat industrial grisa. Totes les indústries tèxtils estaven en funcionament. Com acostumo a dir, vaig canviar els verds i blaus de l'estany pels verds i blancs de Granollers.

Com era la recerca i el desenvolupament quan treballava a l'adoberia i la cel·lulosa al grup Durall-Mallol?

La recerca la fèiem nosaltres en el pobre laboratori que teníem. Tinc publicacions dels anys 50 en el butlletí de la Societat de Químics del Cuir, en el qual ja parlava de la doble hèlix de l'ADN. Les intencions científiques eren lligar la cadena de l'ADN, com canviava el col·làgen de la pell a cuir en adobar-lo. El 1952 vaig fer una troballa extraordinària. Per analitzar el grau de força d'una pell es necessitava una pell tipus, calia un estàndard mundial. Vaig tenir la idea de fer-ho amb niló per substituir el pols de pell. La conferència sobre aquest descobriment va ser molt publicada a tot el món.

Amb l'objectiu de fer compatible l'activitat industrial amb el respecte al medi ambient, l'any 1948 va trobar una fórmula per reciclar els residus de l'empresa.

A Can Durall hi havia dues divisions, la de pell i la dels productes químics per fer cel·lulosa i paper. Fèiem el paper

d'embalatge més dur i impermeable a partir de palla, espart i matgalló i per fer-lo s'havia de coure amb sosa càustica, que genera residus de lignina negres molt contaminants. Se'm va ocórrer canviar el procés i coure-ho amb bisulfít de sodi, amb la qual cosa no es generaven aquests residus i l'aprofitament era total.

Les lleixius negres que en sortien es podien tractar i barrejar amb extractes tànnics per fer soles de sabata que veníem a Igualada, on en es produïen el 40% de les soles de sabata d'Espanya.

“Vaig fer molts esforços per portar estudis universitaris a Granollers”

Quines dificultats es trobava el sector quan era sots-president de l'Associació Química Espanyola de la Indústria del Cuir?

En els anys 50 i 60 encara hi havia molta misèria, però ja començaven a haver-hi les primeres indústries grans. Estàvem molt endarrerits en investigació. Vaig aconseguir i dirigir la primera beca d'investigació espanyola, que vam donar a Enric Gratacós i Massanella. Va ser un dels primers investigadors que va sortir d'Espanya i va obtenir el Premi Stiasny de Química, que ve a ser el premi Nobel d'investigació de pells adobades.

Com veu actualment el nivell de la recerca i el desenvolupament a Catalunya?

No s'inverteix prou. Tots els nostres investigadors han anat a parar als Estats Units. Hi ha poca dedicació, pocs diners per crear llocs de treball en la investigació i és difícil poder-hi treballar. A la meua època, el Consell Superior d'Investigacions Científiques tenia un pressupost que feia riure. El mateix passa ara. Tots els investigadors de la meua generació, que es troben als Estats Units, es queixen que aquí no hi ha aparells ni diners.